

**STATENS HAANDVERKS-
OG KUNSTINDUSTRISKOLE
I OSLO**

**ÅRSBERETNING
FOR SKOLEÅRET 1929—1930**

MORTEN JOHANSENS BOKTRYKKERI :: OSLO 1930

Skole-efterretninger

for skoleåret 1929—1930.

Skolens overbestyrelse: *Kirkedepartementet.*

Skolens forstanderskap: *Formann: Skolens direktør.*

Valgt av Kirkedepartementet:

David-Andersen, Arthur, juveler, fra 1/7 1928.
Nordlie, Arthur, arkitekt, fra 1/7 1918.

Valgt av Oslo Kommune:

Davidson, Halfdan, dekorasjonsmaler, fra 26/1 1911.
Hansen, Ludv., kirkeverge, fra 1/7 1928.

Fagskoleutvalg for Bokbindernes verkstedundervisning:

Fohansen, Oskar, formann. Fohansen, Ragnar. Arnesen, Luis.

Skolens direktør: *Bull, Henrik, arkitekt, a. 1/9 1912.*

Overlærere:

Nielsen, Eivind, maler, f. 1864, a. beregnet fra 1/7 1910. Frihåndsklasse III.

Thømt, Enevold, f. 1878, a. beregnet fra 1/12 1911. Håndverksklasse II.

Eiebakke, August, maler, f. 1868, a. 1/7 1912. Frihåndsklasse II.

Stein, Ole E., arkitekt, f. 1867, a. 15/9 1912. Ornamentklasse II.

Krogh Fladmark, Wilh., dekorasjonsmaler, f. 1887, a. 1/11 1921. Dekorasjonsmalerklasse I.

Prytz, Jacob, Tostrup, gullsmed, f. 1886, a. 15/9 1914. Gullsmedklassen.

Willums, Olaf, maler og raderer, f. 1886, a. 1/7 1919. Raderklassen.

Sirnes, Johan, tegnelærer, f. 1883, a. 15/9 1920. Frihåndsklasse I.

Ansteinsson, Paul, dekorasjonsmaler, f. 1885, a. 1/8 1928. Ornamentklasse I.

Alovåker, Torbjørn, billedhugger, f. 1885, a. 15/9 1922. Modellerklasse II.

Hauff, Th. Chr., arkitekt, f. 1889, a. 1/8 1923. Bygningsklassen.

Mohn, Ottar, f. 1882, a. 1/8 1929.

Lærere i dagskolen.

Bull, Henrik, arkitekt, f. 1864, a. $\frac{1}{12}$ 1910. Håndverksklasse I.
Sørensen, Oskar, ciselør, f. 1898, a. $\frac{15}{9}$ 1922. Ciselørklassen.
Nielsen, Peder, N., arkitekt, f. 1890, a. $\frac{15}{9}$ 1923. Bygningsklassen.

Lærere i aftenskolen.

Hjerlow, Ragnvald Amandus, maler, f. 1863, a. $\frac{1}{10}$ 1908. Frihåndsklasse II.
Mayer, Gottfried, billedhugger, f. 1867, a. $\frac{15}{9}$ 1912. Modellerklasse I.
Gleditsch, Eivind, arkitekt, f. 1885, a. $\frac{1}{11}$ 1913. Bygningsklassen.
Engelbrethsen, Ingv., tegnelærer, f. 1873, a. $\frac{15}{9}$ 1918. Frihåndsklasse I.
Thune-Larsen, Carl, arkitekt, f. 1887, a. $\frac{15}{9}$ 1922. Konstruksjonsklassen.
Berg, Viggo, møbelsnekker, f. 1894, a. $\frac{1}{11}$ 1923. Håndverksklasse I.
Arneberg, Halfdan, f. 1879, a. $\frac{1}{10}$ 1929.

Timelærere i den 3-årige aftenskoole.

<i>Moe</i> , Hans G., maler,	frihåndstegning.
<i>Sander</i> , Arthur J., tegnelærer,	— » —
<i>Wasler</i> , Hjalmar, keramikker,	— » —
<i>Hoff-Hansen</i> , E., ingeniør,	konstruksjonstegning.
<i>Bakstad</i> , H. S., arkitekt,	— » —
<i>Sørsdahl</i> , Ola,	— » —
<i>Piøne</i> , G., bankfullmektig,	regning.
<i>Jacobsen</i> , Nils, ingeniør,	utmålingslære.
<i>Bjurstedt</i> , B., rittmester,	— » —
<i>Marstrander</i> , Søren S., cand. filos.,	norsk.
<i>Pehrson</i> , Randers, o.r.sakf.,	regnskapsførsel.
<i>Svensen</i> , Trygve, ingeniør,	materiallære.
<i>Mittet</i> , N., skredder,	fagtegning for skreddere.
<i>Fuel Braarud</i> , Aagot,	— » kv. skreddere.
<i>Grane</i> , Karl, skomaker,	— » skomakere.
<i>Asp</i> , J., bokbinder,	håndforyllning.
<i>Dietrichson</i> , Fr., —	pressforyllning.
<i>Næss</i> , Rander, —	velskbind.
<i>Blomberg</i> , R., —	marmorering
<i>Lund</i> , Alb. M., —	protokollbind.

Skolens sekretær:	<i>Faye</i> , Lilla, f. 1878, a. $\frac{15}{9}$ 1917.
— kasserer:	<i>Theiste</i> , I.K.F.S., f. 1866, a. $\frac{1}{1}$ 1893.
— bibliotekar:	<i>Waldal</i> , M., f. 1874, a. $\frac{1}{11}$ 1918.
— bibliotekassistent:	<i>Varran</i> , Fin, f. 1892, a. $\frac{15}{9}$ 1920.
— vakmester:	<i>Østre</i> , Ellef, f. 1882, a. $\frac{1}{4}$ 1908.
— varmemester:	<i>Nielsen</i> , J., f. 1864, a. $\frac{1}{10}$ 1903.

Dagskolen

begynte 15de september 1929 og sluttet den 15de mai 1930.

Undervisningen fant sted:

I frihåndsklasse I og II og ornamentklasse II kl. 9 til 11 $\frac{1}{2}$ formiddag.

I konstruksjonklassen og ornamentklasse I kl. 12 til 2 $\frac{1}{2}$ ettermiddag.

I de øvrige klasser tegnedes der fra kl. 9 formiddag.

Antallet av elever ved dagskolen var 219 av hvilke 169 samtidig besøkte flere disipliner.

Av dagelever var 129 kvinner.

25 hadde friplass.

Frihåndsklasse I. Der har også i dette skoleår været igangsatt undervisning i to parallelklasser på den måte, at elevenes skolepenger i ekstraklassen har været anvendt til lærerens lønn.

Konstruksjonsklassen. I dagskolen har fra 9de oktober været ansatt en hjelpelærer.

Aftenskolen

begynte den 15de september 1929 og sluttet den 15de mai 1930.

Undervisningen foregikk fra kl. 6—8 aften.

Antallet av elever ved *den almindelige aftenskole* var 491.

Antallet av elever i *den 3-årige aftenskole* var 344.

Til optagelsesprøven 1929 meldte der sig 153 elever. Av disse bestod 130 prøven, hvorav 32 blev optatt på prøve. Dessuten meldte der sig 15 med middelskoleeksamen.

1ste klasse begynte således med 145 elever. Til opflytningseksamen møtte 138 elever, der underkastet sig prøven i alle fag, og av disse bestod 125 eksamen, 13 elever strøk, 7 elever sluttet.

Av de 124 elever, som i 1928/29 hadde bestått opflytningseksamen i 1ste klasse, meldte der sig 104 elever til 2nen klasse.

Dessuten meldte der sig 2 elever, som var strøket ifjor samt 3 elever, som hadde gjennomgått dagskolen og overflyttedes til 2nen klasse.

2nen klasse begynte således med 109 elever. 2 elever sluttet i årets løp. 10 elever strøk. 2 elever fullførte ikke eksamen.

Av de 81 elever, som i 1928/29 hadde bestått opflytnings-eksamen i 2nen klasse, meldte der sig til optagelse i 3dje klasse 81 elever. 9 elever går omigjen fra ifjor.

3dje klasse begynte således med 90 elever. 13 elever fullførte ikke eksamen. 2 elever sluttet i årets løp. 1 elev strøk.

Foredrag.

Anatomi. Foredragene har på grunn av manglende bevilgning været innstillet.

Kunsthistorie. Foredrag i tilknytning til Kunstindustrimuseets samlinger har været avholdt av direktør *Thor Kielland*.

Kalkulasjonskurser for håndverkere.

Den 14de februar sattes igang et kalkulasjonskursus for møbelsnekkere med møbelsnekker *Sigv. Sivertsen* som leder. Kurset avholdtes hver tirsdag og fredag kl. 4—6. 8 elever blev optatt.

Likeledes igangsattes et kalkulasjonskursus for bygningshåndverkere med marmester *Friisk* som leder. Kurset avholdtes hver mandag og torsdag kl. 4—6. 14 elever blev optatt.

Elevkonkurranser.

Oslo Haandverks- og Industriforening har i skoleåret blandt elevene i skolens fagklasser foranstaltet konkurranse om tegninger, der kan egne sig til utførelse som gevinster for foreningens lotteri. For det beste utkast innen hvert fag utdeles en premie på kr. 75.00. 4 utkast blev dessuten innkjøpt av foreningen.

Konkurransen avsluttedes 25de mars 1930 med følgende utfall:

Premierte:

Håndverksklasse I:

Motto »Nøttetre og bjerk«.

Marie Krekling.

Håndverksklasse II:

Motto »Pernille«

Asta Poulsson.

Gullsmedklassen:

Motto »Gull og sølv«

Kjellaug Hølaas.

Dekorasjonsmalerklassen:

Motto »Striper«

Mathilde Melsom.

Innkjøpte:*Håndverksklasse I:*

Motto »Hybel«

Karen Berner.

Gullsmedklassen:

Motto »Koloss«

Karen Jacobsen.

Dekorasjonsmalerklassen:

Motto »Assa«

Bruno Steen.

Motto »Doll Dance«

Antoinette Hagemann.

Oslo Garnlager A/S Trikotasjefabrikk har opstillet en konkurranseoppgave for elever i Håndverksklasse II. Opgaven var mønster til en genser, og blev av elevene løst som almindelig klasseoppgave.

Der blev utdelt 2 likestore premier til Asta Paulsson og Ellen Lillehof samt en ekstrapremie til Solgerd Lie-Hansen.

Likeledes har Oslo Fag- og Forskoler opstillet en konkurranseoppgave for elevene i håndverksklasse II. Opgaven var et blyglassvindu i Fag- og Forskolens nye bygning og blev av elevene løst som almindelig klasseoppgave.

Det var forutsatt, at det beste utkast skulde honoreres, men juryen besluttet å belønne to utkast med like store beløp.

De to utkast var forfattet av Valborg Koss og Eva Schackt.

Ved omkonkurranse blev utkastet av Eva Schackt valgt til utførelse.

Den årlige utstilling av eleverarbeider

fant sted den 18de, 19de og 20de mai 1930.

Skolens bibliotek

har været holdt åpent i skoleåret hver dag i timene fra 9 form. til 3 efterm. og fra 5 til 9 aften, lørdag fra 5—8.

Stipendier:1) *Skolens stipendier:*

I dette øiemed var for budgetterminen bevilget kr. 2000, der utdeltes på følgende måte:

Malerlærling	Gunnar Berg	kr. 400
Bygningssnekker	Thorbjørn Halvorsen	» 400
Murerlærling	Thorbjørn Johansen	» 400
Reklametegner	Markvard Hauerbach	» 200
	Randi Strøm	» 200
b. t. møbeltegner	Marie Krekling	» 200
	Søren Begby	» 200

2) *Oslo Håndverks- og Industriforenings elevstipendier:*

Oslo Haandverks- og Industriforening har bevilget kr. 800 til stipendier, der skal utdeles til håndverkssvende eller lærlinger, som er i arbeide eller lære hos en Oslo håndverker, der er tilsluttet Oslo Haandverks- og Industriforening, for å besøke den 2-årige dagskole.

Stipendiene er for skoleåret 1929/30 utdelt til:

Malerlærling	Aage Gulbrandsen	kr. 400
Møbelsnekkerlærling	Birger Korperud	» 400

3) *Gullsmedforbundets stipendier:*

Gullsmedforbundet har av forbundets stipendiefond utdelt stipendium til følgende svende for å besøke den 2-årige dagskole og kunstindustriskolen:

Gullsmedsvenn	Kristian Kildal	kr. 1400
—	Trygve Ystad	» 1400

Til stipendiene var der innstillet 3 stipendiater, hvorav den ene ikke hadde anledning til å benytte stipendiet.

Horns legat.

Legatkapitalen utgjør kr. 2000. De årlige renter skal efter statuttene utdeles som premier til skolens beste elever blandt håndverkslærlinger eller svenner.

Følgende elever fikk premie av Horns legat:

Møbelsnekkerlærling	Arvid Hole	(Bok)
Skredderlærling	Else Hallén	(Bok)
Tapetserlærling	Thorleif Thomassen	(Hammer)
Glassmesterlærling	Øivind Andersen	(Diamant)

Johan Finnes legat.

Legatet er tillagt skolen og bestyres av Kirkedepartementets chef i forbindelse med skolens forstanderskap. Legatets kapital utgjør for tiden ca. kr. 81000. De årlige renter skal hvert år på testators fødselsdag, den 26de oktober, utdeles til værdige, trengende norske kunstnere — malere, litografer og kunstnere, som med disse kan settes i klasse — til befordring av deres studium i *fødelandet*.

Av det disponible rentebeløp utdeltes 7 stipendier til:

Arne Stenseng	kr. 600
Julius Forsaa	» 600
Hans Hauger	» 600
Asbjørn Pedersen	» 600
Ivar Bruu	» 600
Else Lystad	» 600
Gerda Graff	» 600

Regnskap for budgetterminen 1. juli 1929 til 30. juni 1930.

I n n t e k t :

1. Beholdning fra forrige regnskap	kr. 21,652.27
2. Skolepenger	» 18,806.87
3. Husleie av vakt- og varmemester	» 1,184.64
4. do. av St. Hanshaugens gymnasium	» 4,000.00
5. do. av et kjellerinn	» 3,000.00
6. Tilfeldige inntekter	» 300.50
7. Bidrag av Oslo kommune	
a) Rest for 1928/29	kr. 844.44
b) Rest for 1929/30	» 76,840.00
8. Hevet statsbidrag	» 77,684.44
9. Pensjonsinnskudd	
a)	kr. 64,500.00
b)	» 11,658.60
9. Innvunne renter	» 76,158.60
	» 144.45
	kr. 202,931.77

U t g i f t :

1. Lønninger	kr. 148,906.19
2. a) Kontorutgifter	kr. 3,478.61
b) Bibliotek	» 843.56
3. a) Stipendier	kr. 2,000.00
b) Friplasser	» 1,840.00
4. a) Inventar og samlinger	kr. 3,471.54
b) Utgifter ved bygningen	» 8,031.29
c) Renhold	» 10,757.12
5. a) Lys	kr. 3,895.04
b) Brenne	» 10,975.80
6. a) Vaktmesterens assistent	kr. 900.00
c) Utgifter i raderklassen	» 1,437.03
d) do. i bokbinderkl.	» 789.48
7. Barnetillegg	» 3,126.51
	» 100.00
8. Beholdning pr. 30/6 1930	kr. 197,425.66
	» 5,506.11
	kr. 202,931.77

Oslo, juli 1930

H. Bull
direkteur.

Bokbindernes verkstedundervisning.

1. Fagskolen for bokbindere er opprettet i 1922 og blev overført til Håndverks- og Kunstindustriskolen 1924, da Kirke-departementet godkjente undervisningsplanen som særplan for lærlinger til den 3-årige aftenscole med verkstedøvelse, tegning, norsk, regning og regnskapsførsel som undervisningsfag.
2. Planen for verkstedsundervisningen er følgende:

Klasse I. 3 dage (6 timer) ukentlig undervisning

Velskbind: Innbinding av papbind og shirtingbind med farvede snitter (ikke glittede) derefter velskbind (ikke chagrin).

Protokoller: Kvarter og folier i stivbind, senere velskbind med skinnrygg samt 1 protokoll i sort lerret med skinnkapitæl. Marmorering.

Klasse II. 2 dage (4 timer) ukentlig undervisning.

Velskbind: Marmorering, farvede, glittede snitter og gullsnitt omvekslende efter behovet med innbinding av chagrin (halvfranskbind) og senere med helt skinnbind.

Protokoller: Innbinding av protokoller i helt molskinn med skinnbeslag samt 1 i helt skinn.

Klasse III. 2 dage (4 timer) ukentlig undervisning.

Håndforgyllning eller pressforgyllning.

Statutter og reglement for fagskoleutvalget.

Godkjent av Kirke departementet 5te april 1929.

1. Utvalget består av 3 medlemmer, 2 velges av Oslo Bokbindermestres Forening og 1 av Oslo Bokbinderforening. Til utvalgets formann velges en av representantene fra Oslo Bokbindermestres Forening.
2. Valgene foretas i de respektive foreninger i september måned og gjeller for 2 år ad gangen.
3. Det beløp som var i behold, da fagskolen gikk over til Håndverks- og Kunstindustriskolen danner grunnlaget for et fagskolefond, som forvaltes av Oslo Bokbindermestres Forening.
4. Fagskoleutvalgets oppgave er:
 - a. Å være formidler mellom Håndverks- og Kunstindustriskolen og Oslo Bokbindermestres Forening.
 - b. På anmodning fra skolens forstanderskap å avgi innstilling angående faglærernes ansettelse.
 - c. Sammen med faglærerne å planlegge verkstedundervisningen og fremsette forslag herom for skolens forstanderskap.
 - d. Å foreslå ekstrasforøininger som Oslo Bokbindermestres Forening antas å burde bevilge til fremme av fagskolens formål.
 - e. Å avgi innberetning til Oslo Bokbindermestres Forening og til Håndverksskolens forstanderskap om fagskolens virksomhet og regnskap i det forløpne år.
5. Forandringer i statutter og reglement kan foretas efter forslag fra fagskoleutvalget.

Efterat Håndverks- og Kunstindustriskolen har gitt forslaget sin tilslutning, må det vedtas på almindelig medlemsmøte i Oslo Bokbindermestres Forening med $\frac{2}{3}$ stemmeflertall.

Statutter og undervisningsplan

for

Håndverks- og Kunstindustriskolen i Oslo.

Statutter.

§ 1.

Skolens formål.

Håndverks- og Kunstindustriskolen i Oslo har til formål å utdanne menn og kvinner for håndverk og kunstindustri samt lærere og lærerinner i tegning ved undervisning i:

1. Frihåndstegning.
2. Konstruksjonstegning.
3. Ornametlære.
4. Modellering.
5. Grafisk kunst.
6. Dekorativt maleri.
7. Fagtegning med tilhørende undervisning for håndverkere.
8. do. for kunstindustri (i metall, tre, glass, keramikk og tekstilarbeide).
9. Praktiske kurser for kunstindustri.
10. do. » fototeknikk.*)
11. do. » lærere og lærerinner i tegning.**)

Dessuten meddeles undervisning i:

- Norsk.
- Regning med utmålingslære.
- Materiallære.
- Regnskapsførsel.

§ 2.

Skolens ordning.

Skolen omfatter:

1. 3-årige aftenskoler for håndverkere.
2. 2-årig dagskole for forskjellige grupper av håndverkere.
3. 1-årig kunstindustriskole med dagundervisning.
4. Kurser til utdanning av lærere i tegning.
5. Skolen byr dessuten både i aften- og dagskolen veiledning i de i § 1 anførte fag 1—10, såvidt skolens forhold tillater det.

*) Ikke satt i virksomhet.

***) Siden 1918 intet bevilget hertil.

Foruten den ordinære dag- og aftenundervisning kan skolen med Kirkedepartementets samtykke la avholde særlige undervisningskurser, så fremt dertil er gitt bevilgning.

§ 3.

Skolens undervisningstid.

Skolens regulære undervisning, der foregår så vel om dagen som om aftenen, finner sted 8 måneder av året fra 15de september til 15de mai med ca. 14 dages ferie ved jul, 8 dager ved påske og 4 dager ved pinse.

§ 4.

Elevers optagelse og forhold.

Ingen optas i aftenskolen før det fylte 14de år, i dagskolen 16de år. Fra den siste bestemmelse kan dog av skolens direktør dispenseres under særegne omstendigheter.

Om en optagelsesprøve skal kreves og i tilfelle dennes ordning, bestemmes ved undervisningsplanen for de forskjellige avdelinger av skolen.

Enhver elev erholder et adgangstegn, der forevises læreren i vedkommende klasse.

Elevene har å følge skolens disiplinærreglement, der utferdiges av direktøren med Kirke- og Undervisningsdepartementets approbasjon.

§ 5.

Hospiterende elever.

Så fremt det kan skje uten ulempe for skolens arbeide og uten å bevirke eller bidra til klassedeling, kan i den 2-årige dagskole, den 1-årige kunstindustriskole og den 3-årige aftenskole optas hospiterende elever i enkelte fag. Hospiterende elever må i tilfelle stå tilbake for elever som følger den planmessige undervisning.

Hospiterende elever i den 2-årige dagskole gruppe A, B og C må ha fylt 18 år for å kunne delta i fagundervisningen.

§ 6.

Elevenes opflytning og skolens vidnesbyrd.

Opflytning fra en lavere til en høiere klasse finner sted når eleven viser sig å være i besiddelse av de ferdigheter og kunnskaper der fornødiges for at han kan følge undervisningen i den høiere klasse.

Skolens direktør kan når som helst la sig de omhandlede arbeider forevise og i tilfelle av dissens avgjøre om eleven skal opflyttes eller ikke.

Avgangsvidnesbyrd meddeles kun den der har bestått samtlige for hans fag bestemte prøver. Hospitanter meddeles attest for de fag hvori de har deltatt.

§ 7.

Skolepenger.

Enhver elev har å erlegge forskuddsvis de skolepenger som til enhver tid av Kirke- og Undervisningsdepartementet er bestemt.

Efter derom inngitt ansøknning kan trengende elever, som dertil måtte finnes verdige, erholde fri plass. Fri plasser bevilges i det lengste for ett skoleår ad gangen, ved hvis utløp fornyet ansøknning må innsendes. For nyoptatte elever må fri plasser kun bevilges for et kvartal.

§ 8.

Stipendier for elever av skolen.

Årlig utdeles skolestipendier til elever av skolen der er trengende og som ved talent, flid og god opførsel har visf sig verdige dertil.

§ 9.

Skolens utstilling.

Efter hvert skoleårs slutning finner en offentlig utstilling av eleverarbeider sted i skolens lokale.

Ved utstillingens slutning erholder elevene sine i årets løp utførte arbeider utlevert, med undtagelse av dem der er valgt av skolen som eiendom.

§ 10.

Skolens bestyrelse.

Skolen står umiddelbart under Kirke- og Undervisningsdepartementet som overstyre.

Skolen bestyres av en *direktør*, der — efterat forstanderskapets erklæring er innhentet — ansettes med et års opsigelse, og hvem skolens indre administrasjon er undergitt.

Ved siden av direktøren står et *forstanderskap*, hvis formann han er. Forstanderskapet består, foruten en direktøren, av 4 medlemmer, av hvilke 2 velges av Kirke- og Undervisningsdepartementet og 2 av Oslo kommune. Formannens stemme er i tilfelle av stemmelikhet den avgjørende. De valgte medlemmer fungerer i 4 år; hvert annet år uttrer av forstanderskapet det ene av departementet og det ene av kommunen valgte medlem. Hvem der første gang skal uttrede avgjøres ved loddtrekning; de uttredende kan velges på ny. Så ofte direktøren finner det tjenlig, minst 2 ganger i hvert skoleår, sammenkaller han forstanderskapet for å gjøre medlemmene bekjent med skolens indre forhold og virksomhet; forstanderskapets medlemmer kan når som helst inspirere skolen og følge undervisningen. Direktøren har årlig å la utarbeide forslag til skolens budget og forelegge samme for forstanderskapet, der fatter den endelige avgjørelse dessangående, hvorpå det oversendes av direktøren til Kirke- og Undervisningsdepartementet. Likeså har direktøren årlig å avgi innberetning om skolens virksomhet i det forløpne skoleår, hvilken innberetning, efter å være forelagt forstanderskapet, innsendes til departementet og til Oslo magistrat.

§ 11.

Skolens lærere og funksjonærer.

Skolens faste lærere deles i to klasser, overlærere og lærere. Dessuten ansettes timelærere. De faste lærere antas med 6 måneders gjensidig opsigelse, timelærerne med 1 måneds gjensidig opsigelse.

De faste lærere ansettes av Kirke- og Undervisningsdepartementet efter innstilling av direktøren, og efterat han har gitt forstanderskapet anledning til å uttale sig. Timelærerne og vikarer ansettes av forstanderskapet, dog må antagelse av vikarer for faste lærere godkjennes av departementet, hvis det gjelder vikariatet for lengere tid enn en måned. Opsigelse eller avskjedigelse av de foran nevnte funksjonærer foretas av den myndighet som har ansatt dem, for kortere tid kan direktøren konstituere vikarer.

Ved skolen ansettes en kasserer og sekretær samt for biblioteket en bibliotekar og en bibliotekassistent.

Kasserer og sekretær samt bibliotekar og assistent ansettes av Kirke- og Undervisningsdepartementet efter direktørens innstilling med 6 måneders gjensidig opsigelse. Skolens faste lærere og funksjonærer ansettes overensstemmende med lov om offentlige tjenestemenn av 15. februar 1918.

Ovennevnte funksjonærers instruks utferdiges av direktøren med departementets approbasjon.

Skolens kasserer utfører kassererforretningene, innkrever skolepengene og utbetaler alle lønninger. Enhver regning anvises av direktøren.

Vaktmesteren, varmemesteren samt skolens øvrige underordnede be-
tjenter antas og avskjediges av direktøren, likesom deres instruks ut-
ferdiges av ham.

Skolens direktør, overlærere, lærere, sekretær, kasserer, bibliotekar
og bibliotekassistent samt vaktmester og varmemester er forpliktet til å
gjøre månedlige innskudd i pensjonskassen for statens tjenestemenn,
overensstemmende med de regler som i henhold til lov eller av Kongen
med Stortingets samtykke bestemmes.

Til bestridelse av lønning av vikar i sykdomstilfelle eller annet
tvingende forfall av inntil 2 måneder skal der opprettes en vikarkasse,
hvori samtlige lærere og bibliotekar og bibliotekassistent gjør innskudd
av sin lønn efter nærmere bestemmelse av forstanderskapet.)*

§ 12.

Skolerådet.

Skolens fast ansatte lærere danner under direktørens forsætte et
skoleråd. Det sammenkalles til de tider direktøren finner det hen-
siktsmessig, minst 1 gang hvert halvår. I viktigere saker vedkommende
undervisningen, fordelingen av friplasser og skolestipendier har han
stedse å høre skolerådet, men kan i tilfelle ta en fra samme forskjellig
beslutning — dog må han i så tilfelle i protokollen motivere sin dissens.

Timelærerne tilkalles skolerådet, når dette behandler saker spesielt
vedkommende den 3-årige aftenskole.

Skolerådets forhandlingsprotokoll forelegges forstanderskapet.

§ 13.

Lærerstipendier.**)

For at skolens direktør og lærere skal få leilighet til personlig å
gjøre sig bekjent med undervisningen ved utlandets skoler, utdeles årlig
reisestipendier, i regelen 2, så fremt bevilgning dertil er gitt. Størrelsen
av disse stipendier og deres utdeling bestemmes av Kirkedepartementet
efter forslag av forstanderskapet.

§ 14.

Om forandringer og nye bestemmelser i skolens plan.

Forandringer og nye bestemmelser i skolens plan må ikke finne
sted uten at der først er gitt skolerådet og forstanderskapet anledning
til å uttale sig dessangående.

Undervisningsplan.

Undervisningstid.

Undervisningen begynner 15de september og varer til 15de mai.
I dagskolen er skoletiden hver ukedag kl. 9—3; i aftenskolen hver uke-
dag undtagen lørdag fra kl. 6—8.

*) Fra 15/6 1921 har fast ansatte lærere og funksjonærer i hovedstillinger fri
vikar i sykdomstilfelle.

**) Siden 1916 er intet bevilget hertil idet lærere har adgang til å søke stipen-
dium av det til lavere tekniske skoler bevilgede stipendiebeløp.

Skolepenger.

1. For den 2-årige dagskole, 1-årige kunstindustriskole og den almindelige dagskole betales skolepenger forskuddsvis med kr. 40 ved skoleårets begynnelse og kr. 40 etter nyttår.
2. For den 3-årige aftenskole og for den almindelige aftenskole betales skolepenger ved skoleårets begynnelse med kr. 10 for hele skoleåret.

Undervisningen.

Ved skolen undervises i følgende klasser:

Frihåndsklasse I.

- a. Tegning etter forleggeblader uten skygge. Eleven behøver ingen forkunnskaper, men drives frem til i linjer å kunne gjengi de almindelige former for symmetrisk og usymmetrisk utviklede ornamenter (kalkformer, bladformer, spiraler etc.).
- b. Tegning av legemer (frihåndsperspektiv) med enkelt angivelse av lys og skygge. Eleven drives frem til å kunne gjengi i linjer og enkel skyggeangivelse forskjellige bruksgjensstander, redskaper, verktøi etc.

Frihåndsklasse II.

Tegning etter plastisk ornament med helt utarbeidet lys og skygge (reflekser). Tegning etter levende planter og blomster med bruk av pensel. Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I.

Frihåndsklasse III.

- a. Tegning med skygning etter avstøpninger, masker, hender, føtter, byster og hel figur i forbindelse med anatomisk tegning etter kranier, skjelett og muskelmann.
- b. Tegning etter levende modell, portrett eller hel figur. Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I og II.

Konstruksjonsklassen.

- a. Øvelse i bruk av tegneapparater og optrekning. Plangeometrisk tegning.
- b. Prosjeksjonstegning med anvendelse av legemer, begrenset av plane og krumme flater.
- c. Plansnitt og utfoldinger.
- d. Skjæring mellom legemer.
- e. Skyggelære med anvendelse på de i elevens fag almindelig forekommende former.
- f. Perspektivlære med anvendelse på de enkleste former.

Ornamentklasse I.

Elementær ornamentlære. Ornamentets bygning uten hensyn til stilperioder, men under hensyn til materiale og teknikk.

Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I og konstruksjonsklasse a, b og c.

Ornamentklasse II.

Ornamentets historiske utvikling, dets funksjon og forhold til de forskjellige materialer. Den gresk-romerske stil- og formlære.

Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I, konstruksjonsklasse a, b, c, d og e, undertiden også f.

Modellerklasse I.

- a. Kopiering av enklere og rikere plastiske ornamenter (relieff).
- b. Modellering efter grafiske fremstillinger av ornamentet. Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I og II.

Modellerklasse II.

- a. Kopiering av figuravstøpninger, masker, hender, føtter, byster og hele figurer i relieff og frittstående i forbindelse med modellering efter anatomiske avstøpninger.
- b. Modellering efter levende modell i relieff og frittstående.
I forbindelse med undervisningen i modellering undervises eleven i formtagning og avstøpning i gips samt overføring i annet materiale, (punktering).
Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I og II.

Håndverksklasse I.

For møbelsnekkere, dreiere, tapetserere, possementmakere, vognmakere, treskjærere, stenhuggere, keramiske arbeidere etc.

- a. Opmåling og tegning efter modeller og gjenstander innen elevens håndverk.
- b. Mere og mindre selvstendige bearbeidelser og oppgaver, hentet fra elevens fag med utførelse av detaljtegninger.
Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I, konstruksjonsklassen, ornamentklasse II og undertiden ornamentklasse I og frihåndsklasse II.

Håndverksklasse II.

For mønstertegnere, bokbindere, emaljører, glassmestre etc.

Tegning av flatornament innen elevens håndverk i forbindelse med mere og mindre selvstendige bearbeidede oppgaver. Stilisering av naturformer etc.

Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I, konstruksjonsklasse a, b og c og ornamentklasse I.

Gullsmedklassen.

For gullsmeder og gjørtlere:

- a. Tegning av gjenstander innen elevens håndverk, utført som verkstedstegninger.
- b. Mere og mindre selvstendige bearbeidelser av oppgaver, hentet fra elevens fag.
Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I, konstruksjonsklasse a, b, c og undertiden d samt som regel ornamentklasse I.

Bygningsklassen.

For murere, tømrere og innredningsnekkere. Elementær bygningslære.

For *murere* almindelig forekommende murkonstruksjoner tilikemed de arbeider, der ved en almindelig murbygning står i forbindelse med murerhåndverket, isolasjon, forankringer, fundamentering o. s. v.

For *tømrere* de almindelig forekommende bjelkelag, veggkonstruksjoner og takkonstruksjoner.

For *bygningssnekkere* dører, vinduer og trapper.

Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I og konstruksjonsklasse a, b, c og d.

Dekorasjonsmalerklassen.

Dekorativ tegning og maling etter plastiske ornamenter. Mere og mindre selvstendige bearbeidelser av dekorative oppgaver i farver. Skriftøvelser.

Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I og II, som regel ornamentklasse I og konstruksjonsklasse a, b, c og e.

Rader- og litografklassen.

- Øvelse i tegning med penn, blyant og kull etter raderinger, fotografier, gipsavstøpninger og naturen.
- Radering etsning og arbeide med gravstikk og kold nål. Øvelse i håndtryk på kobberpresse.
- Tegning på sten. Farvelitografi og sorttrykk.

Dessuten for viderekomne radering og litografering direkte etter levende modell.

Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I, II og III samt under-tiden konstruksjonsklasse a.

Ciselørklassen.

(Kun aftenskole). Praktisk kurs i hamring og ciselering i metall.

Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I og II samt som oftest ornamentklasse I.

Dekupørklassen.

(Kun aftenskole). Praktisk kurs i dekopørarbeide og treskjæring.

Eleven må ha gjennomgått frihåndsklasse I og som oftest ornamentklasse I.

Timeplan for den 3-årige aftenskole.

Fag	Antall timer pr. uke		
	1ste år	2net år	3dje år
Norsk og regnskapsførsel		2	2
Regning med utmålingslære	2	2	
Konstruksjonstegning	4		
Frihåndtegnning	4		
Fagtegnning		6	6
Materiallære			2
	10 timer	10 timer	10 timer

Spesialplan for bokbindere :

Fag	Antall timer pr. uke.		
	1ste år	2net år	3dje år
Regning	2		
Norsk		2	
Regnskapsførsel			2
Frihåndstegning	2		
Konstruksjonstegning		$(\frac{15}{9} - \frac{1}{12})$ 2	
Fagtegning		$(\frac{15}{9} - \frac{1}{12})$ 2	
—		$(\frac{1}{12} - \frac{15}{5})$ 4	4
Verkstedøvelse med material- lære	6	4	4
	10	10	10

I den 3-årige aftenskole optas læregutter tilhørende følgende håndverksfag:

Billedskjærere og treskjærere.
 Blikkenslagere og kobberslagere.
 Bokbindere og porteføljemakere.
 Bygningshåndv. (murere, tømr. og byggsnekkere).
 Dreiere.
 Forgyllere.
 Fotografer og retousjører.
 Gipsmakere.
 Gjørtlere.
 Glassmestre.
 Gullsmeder (sølv- og gullarbeidere, emaljører, ciselører og gravører).
 Grafiske håndverksfag (litografer, raderere, kobberstikkere, kjemi-
 grafer og zinketsere).
 Keramikere.
 Konditorer.
 Kunstsmeder.
 Kurvmakere.
 Lærarbeidere.
 Malere (derunder vognlakkerere, majolika-, porselens-, glassmalere).
 Modellører.
 Møbelsnekkere.
 Possementsmakere.
 Salmakere.
 Skreddere.
 Skomakere.
 Stentrykkere.
 Stenhuggere og marmorarbeidere.
 Tapetsere.

Time- og undervisningsplan for den 2-årige dagskole for håndverkere.

Man går ut fra, at de anmeldte ved en prøve eller på annen måte godtgjør, at de har den dyktighet i norsk og regning, som kreves ved optagelsen i skolene for håndverkere og fabrikkarbeidere.

Gruppe A.

Møbelsnekkere, dreiere, tapetserere, possementmakere og vognmakere.	
1ste år.	Frihåndstegning I 180 timer
	Konstruksjonstegning..... 360 —
	Frihåndstegning II..... 280 —
	Fagtegning med tilhørende undervisning.... 200 —
	Modellering eller frihåndstegning III 150 —
	Materiallære 50 —
	1 320
2net år.	Ornament I..... 360 timer
	Fagtegning med tilhørende undervisning og modellering eller frihåndstegning..... 930 —
	Regnskapsførsel..... 30 —
	1 320

Gruppe B.

Treskjærere, stenhuggere, gipsmakere, forgyllere, konditorer, keramiske arbeidere.

1ste år.	Frihåndstegning I 180 timer
	Konstruksjonstegning..... 360 —
	Frihåndstegning II 200 —
	Modellering 240 —
	Fagtegning med tilhørende undervisning.... 220 —
	Materiallære 60 —
	1 320
2net år.	Ornament I..... 360 timer
	Modellering 300 —
	Frihåndstegning III..... 360 —
	Fagtegning med tilhørende undervisning.... 270 —
	Regnskapsførsel..... 30 —
	1 320

Gruppe C.

Finere metallarbeide: Gullsmeder (korpusarbeidere, gullarbeidere, skjearbeidere, sølvgravører, stålgravører, ciselører), giørtlere, kunstsmeder.

1ste år.	Frihåndstegning I 180 timer
	Frihåndstegning II..... 200 —
	Konstruksjonstegning 180 —
	Ornament I... .. 134 —
	Fagtegning med tilhørende undervisning og modellering 536 —
	Materiallære 60 —
	Regnskapsførsel..... 30 —
	1 320
2net år.	Ornament I... .. 216 timer
	Fagtegning med tilhørende undervisning.... 654 —
	Praktisk undervisning med fagmodellering .. 465 —
	1 320

Gruppe D.

Malere, litografer, fotografer, kjemografer, kobberstikkere, bokbindere, mønstertegnere, emaljører, kunstglassmestre.

1ste år	Frihåndstegning I	180 timer	
	Frihåndstegning II	280 —	
	Konstruksjonstegning med perspektivkonstruksjon	200 —	
	Frihåndstegning III	280 —	
	Fagtegnning med tilhørende undervisning ...	320 —	
	Materiallære	60 —	
			<hr/> 1 320
2net år	Ornament I	360 timer	
	Frihåndstegning III	300 —	
	Fagtegnning	630 —	
	Regnskapsførsel	30 —	
			<hr/> 1 320

Gruppe E.

Bygningshåndverkere (murere, tømrere og byggsnekkere).

1ste år.	Frihåndstegning I	180 timer	
	Konstruksjonstegning	430 —	
	Fagtegnning med tilhørende undervisning ...	650 —	
	Materiallære	60 —	
			<hr/> 1 320
2net år.	Ornament II	360 timer	
	Fagtegnning med tilhørende undervisning ...	930 —	
	Regnskapsførsel	30 —	
			<hr/> 1 320

Andre håndverkere såsom bøtkere, blikkenslagere, gartnere o. fl. vil på skolen kunne få for dem avpasset undervisning ved lempning i planen.

Time- og undervisningsplan for kunstindustriskolen.

Man går ut fra, at de optatte elever har avgangsvidnesbyrd fra den 2-årige dagskole eller kan godtgjøre å være i besiddelse av en lignende utdannelse.

Gruppe A.

Ornament II	360 timer	
Fagundervisning: Løsning av oppgaver ved tegning og modellering, perspektivkonstruksjon og akvarellering	960 —	
		<hr/> 1 320

Gruppe B.

Ornament II	360 timer	
Fagundervisning: Løsning av oppgaver ved tegning og modellering	960 —	
		<hr/> 1 320

Gruppe C.

Fagundervisning:		
Løsning av oppgaver ved tegning med tilhørende undervisning samt stilhistoriske studier	930 timer	
Praktisk undervisning med fagmodellering	465 —	
		<hr/> 1 395

Gruppe D.

Ornament II	360 timer	
Frihåndstegning III og fagundervisning (derunder perspektivkonstruksjon)	960	—
		1 320

Bemerkning.

For dagskolens hospiterende og for kunstindustriskolens elever kan i særegne tilfelle direktøren i forbindelse med vedkommende faglærere bestemme en efter elevens standpunkt eller evner avpasset forandring i den regulære undervisning. Eleven gis adgang til å fortsette i kunstindustriskolen også etter gjennomgått kursus.

Den for alle grupper felles undervisning.

Ornamentlære II. Gjennomgåelse i foredrag og tegning av ornamentets historiske utvikling. (Stilperiodene, ornamentets funksjon og forhold til de forskjellige materialer).

Frihåndstegning III (som i dagskolen).

Modellering som i dagskolen, dessuten modellering etter levende modell.

Perspektivkonstruksjon.

Den fagedelte undervisning.

Gruppe A. Løsning av oppgaver i de respektive fag ved tegning, modellering og akvarellering.

Gruppe B. Likeså.

Gruppe C. Likeså.

Gruppe D.

1. *Malere.* Løsning av oppgaver, hvor grunnformen er gitt, utført i akvarell med målestokk.
Utførelse i naturlig størrelse etter akvarellskisser.
2. *Litografer raderere, kobberstikkere, kjemigrafer.* Radering, etsning, arbeide med gravstikke. Tegning og gravering på sten og tegning på aluminium samt etsning. Øvelse i håndtrykk. Radering og litografering etter levende modell.
3. *Bokbindere, mønstertegnere, emaljører.* Komposisjon i de respektive fag, utført i tegning og akvarellering.